

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

Aquest número 10 céntims de pesseta per tot Espanya

Fora d'Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de BARCELONA cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

TERCETO ESPIRITUAL PELEGRINESCH

—Angel del amor hermós
—¡Guayaba de caliá...

—Entre un capellá y un negre
jo no sé que 'n surtirá.

LA PELEGRINACIÓ DE UN OBRER

UAN la filoxera va apoderarse de las vinyas del Panadés, en Jaume Puig, valent treballador de la terra, trobantse sense feyna ni perspectives de tenirne, va pendre 'l determini de traslladar-se á Barcelona.

La capital de Catalunya—pensava en Jaume—es una gran ciutat, plena de recursos pel home verdaderament treballador. A Barcelona, quan á un jornalier se li tanca una porta, per mica que s'espavili se n'hi obra un'altra desseguida. Allá no la coneixen la filoxera.

Y ab la dona y dos fills y un tercer que aquella portava á las entranyas, va trasladarse á la comtal ciutat, ó més ben dit, va detenirse als arrabals, entafurantse en calitat de rellogat á l'últim pis de una esquifida casa de Hostafranchs.

Durant la seva estancia á Barcelona, en Jaume Puig ha tocat totas las teclas.

Ha treballat á las pedreras de Monjuich, ha fet de manobre, ha format part de las brigadas municipals, ha arpegat lo que ha pogut; pero sempre totas las ocupacions han sigut per ell inseguras y precarias, com si la desgracia 'l perseguís. Posarse ell á treballar á un puesto qualsevol y pararse la feyna ha sigut casi sempre lo mateix. Lo jornal cumplert de una senmana no ha tingut may la ditxa de portarlo á casa seva.

Y á Barcelona tot es car: lo pa, lo vi, la vianda... Fins las patatas han arribat á ser aquest any casi un article de luxo... ¿Cóm s'ho ha de fer lo pobre treballador per viure? ¿Cóm s'ho ha de arreglar per donar á la familia un rosegó de pá?

La situació apurada del pobre Jaume, arribá al últim extrem dias enera, quan tot de un plegat y á un mateix temps li caygueren al damunt las següents plagas:

L'amo que tenia 'l despedí, alegant que la feyna escassejava. La familia ab la qual estava rellogat, atenant á que li devia més de set setmanas de lloguer, l'intimá que 's busqués casa. Un dels noys li caygué malalt. Y la dona li aná de part.

Tot aixó, sense tenir un pá á la post, ni medis de procurarse'l.

En los primers moments apelá als ausilis de la beneficencia. Una societad de socorros, després de moltas gestions é informes, li proporcioná alguns bonos de aliments que li bastaren sols per contats dias; l'arcalde de barri li feu un certificat que li doná dret á l'assistencia de un metje municipal; lo noy que tenia malalt se li posá mitj bé; pero la partera no tenia ni una gota de llet per alimentar á la criatura recién-nascuda.

L'amo del pis va resignarse á aguantar uns quants dias més, que sigueren uns quants dias de mala cara.

—Ja cal—li deya—que á la primera ocasió 'us busquéu casa. Jo, ja ho veyéu, Jaume, casi soch tan pobre com vos, y no puch pas aguantar la carga de dos familias.

Lo pobre Jaume comensá llavoras la seva pelegrinació dolorosa.

Mitj aturdit, no sabia per quin cap girarse; no sabia si dedicarse á buscar feyna, olvidant de moment als que á casa seva sufrían, ó anarse'n á la secretaria de l'associació benéfica, que ja l'havia socorregut, esperant tanta resignadament, mantant algunas horas preciosas, pera sortir de allí ab quatre ó

cinch bonos que tot just li bastarian per sostenirse malament un parell de dies.

Lo que més desconsol li produïa era l'estat de la criatura que xupant munyeca y mamant del biberón alguns glops de llet sens dupte sofisticada, s'anava empassant, escanyolint, mullantla á totas horas las llágrimas de dolor de la seva pobra mare. Era aqueixa una escena desgarradora que trencava l'cor.

¿Y no hi ha á Barcelona qui s'encarregui de lactar als fills dels infelissos obrers que troban aixuts los pits extenuats de las sevas pobras mares, consumidas pel treball y la miseria?

Los esforços que n'aquest sentit practica alguna societat benéfica resultan á totas llums insuficients, y cada dia moren de fam innocents criaturas privadas del matern licor, que la naturalesa no nega ni als animals mamíferos més inferiors, ni als gats, ni als gossos, ni á las ratas.

Si en lloch de ser fill de n'Jaume el pobre recen-nascut, hagués sigut borbó, ó si n'Jaume, home honrat, no hagués tingut reparo en ferlo passar per tal, arrancantlo dels brassos de la seva pobra mare, hauria pogut portarlo al torn del carrer de Ramelleras, desde ahont hauria sigut traslladat al magnífich y grandíós edifici, que ab honor de palau, está erigit actualment la Diputació provincial á las Cortes de Sarriá, destinantlo á casa de Maternitat y Expositos.

Davant de la beneficencia oficial los fills de pares desconeguts, los engendrats pel vici ó per la passió y abandonats per la vergonya, son de millor condició que 'ls fills legítims del honrat obrer, que s'troba sense recursos ni medis per provehir á la seva lactancia.

Si en Jaume hagués sigut susceptible de sentir certs odís socials, tal vegada hauria dit ab tó de sarcasme:

—Los que tot s'ho gastan pels pobres borts, ja s'coneix que miran pels que tal vegada poden ser fills seus, y res te d'extrany que no s'recordin dels fills desvalguts dels altres, que pagan ab la existencia lo tenir pares coneguts y honrats; pero pobres.

La situació del desventurat jornalero era á cada moment més apurada.

Gastava totas las horas del dia buscant feyna, en peregrinació continua de taller en taller, de fábbrica en fábbrica, y per tot arreu li deyan lo mateix:

—Tot está ocupat.

Si algun amo, compadecut de las desgracias que contava s'decidia á preguntarli quina mecánica sabia fer, quan en Jaume responia que disposava sols del esforç dels seus brassos y de un gran desitj de guanyarse las caixaladas, li deyan:

—Es molt difícil emplearvos... de peóns ne sobran... Pas-sen de aquí á vuit dias y veurém.

¡De aquí á vuit dias!

En vuit dias hi ha temps més que sobrat per morir-se de gana, ell, l'esposa y las criaturas; per caure defallits al mitj del carrer y ser traslladats tots junts al cementiri en lo cotxe dels pobres.

Devegadas, á penas se disposava á contar los seus apuros li giravan las espatllas en rodó, ja siga perque á ningú li agrada sentir llástimas, ja siga també perque molts creuen que las miserias agenas son romansos, que serveixen sols per viure sobre 'l pais y donar sabllassos.

Un dia varen dirli que anés á trobar al rector de la parroquia.

Va ferho sense vacilar; pero no 'l pogué veure ni al presentars'hi la primera vegada, ni més tart á l' hora que li digueren que hi tornés, perque 'l senyor rector ab la ditxosa pelegrinació á Roma tenia molta feyna y no podia rebre á ningú.

La pelegrinació á Roma, era 'l succés del dia.

Los senyors més coneguts de la ciutat, los que solen fer més gala del seu esperit benéfic y caritatiu, no s'ocupavan d' altra cosa. Dividits en comissions recorrian la casa dels richs comprometentlos á suscriure per subvenir als gastos de la expedició; organisavan funcions profanas ab objecte de alleugar recursos; se presentavan á las fábbricas y talleres, excitant als industrials á enviar alguns dels seus operaris á la pelegrinació, pagantlos no sols lo viatge, sino 'l jornal durant la seva ausencia. Y per las fábbricas y 'ls talleres eran aqueixas comissions mes ben rebudas que 'ls pobres treballadors sense feyna que com en Jaume Puig, no demanavan mes que treballar per viure y atendre á las necessitats de sa familia desvalguda.

De buscar una ocupació per aqueixos infelissos no se'n recordava ningú. La caritat ben entesa consisteix avuy en organisar remadas de pelegrins, estivarlas dintre dels barcos de la Traslántica y traslladarlos á Roma á veure 'l Papa. Qui tinga mals-de-cap que se 'ls passi.

A n'en Jaume mateix, un reclutador de pelegrins va ferli proposicions.

—Vos donaré una carta—va dirli—y ab ella 'us presentaréu á la persona que 'us indicaré.

—¿Y vol dir que m' auxiliará?

—Casi 'us ho asseguro. Vos apuntará en una llista y podréu anar á Roma d'arrós.

—¿A Roma!... ¿Y que tinc de anarhi á fer jo á Roma?

—De moment, si 'l viatge dura vuit ó deu dias, tindréu durant aquest temps la teca assegurada, y com qui dia passa, any empeny...

—¿Y creyéu que jo puch anarme á divertir, mentres la meva dona y 'ls meus fills s'están morint de fam? Guardis la carta que per res la necessito. Jo necessito feyna, no més que feyna, lo pá de cada dia guanyat ab la suor del meu front, res més que aixó... Anarme'n á Roma, en l'estat en que 'ns trobém, seria un sacrilegi.

Y mentres las bandadas de pelegrins vinguts de qui sab ahont, se passejavan pels carrers de Barcelona, esperant l' hora de la marxa, 'l pobre Jaume Puig, rojas las galgas de vergonya, per primera vegada á la seva vida, extenia la má y deya:

—¡Tingun compassió de un pobre treballador sense feyna!... ¡De un pobre pare de familia que no menja fa dos dias!... ¡Una gracia de caritat per l'amor de Deu!

Y 'ls pelegrins, tant los que vestian sotana y barret de teula, com los que rumbejavan la levita ab tot y figurar en una pelegrinació titulada obrera, com també las beatas que tot ho donan als capelláns, passavan de llarch, y ni al sentir invocar lo nom de Deu, giravan la cara per compadeixers del infelistraballador, que sense necessitat de sortir de Barcelona, havia realiatat la més estéril y vergonyosa de las pelegrinacions.

P. DEL O.

DE LLUNY Y DE PROP

I

Se'n va á Roma. Li han contat que 'ls sayons del rey d'Italia tenen al sant pare pres en una cova amagada; provehida de mil panys, rodejada de murallas y guardada dia y nit per soldats de mala fatxa, que sembla que troban gust en desespenyar 'l seu cárrech. Li han contat que 'l Pare sant té las mans enmanilladas, perque ni sols pugni fer lo moviment de senyarse ni dar la benedició á la pobra rassa humana, faltada avuy de la llum d'aquesta llanterna santa. Li han dit que 'l Sumo pontífice dorm en un trist llit de palla, del seu tétich calabosso sobre las llosas pesadas, y que en la major pobresa allí la existencia passa, vivint de las caritats que li envian devogadas alguns benéfichs devots y alguns canonjes amables.

Lo compassiu pelegrí plé 'l cap de ideas amargas, entra al barco que 'l durá á las platjas italianas, y ab los ulls en direcció al lloch hont creu veure al papa,

com parlant ab si mateix va dihent aquestas paraulas: —¡Tancat en una presó! ¡ferros en sas mans sagradas!... ¡viure de la caritat!... ¡centinellas!... ¡llits de palla!...—

II

Ja es allí. Seguint lo curs que un bon sacerdot li marca, lo candorós pelegrí travessa carrers y passas, puja rápidas pendents, rodola per las baixadas, fins que arriba á un gran palau de fatxada interminable, voltat de inmensos jardins, dotat de ricas escalas, cubert de brillants daurats y plé de ricas estátuas.

Allí al costat hi ha una iglesia, del palau digna germana, y 'l pelegrí s'hi introdueix empés per la gent que á onadas acut á la hermosa festa que s'va á dedicá al Sant pare. Passa una especie de rey casi cubert d'or y plata, ab tants diamants sobre 'l cap que no podrian contarse: prínceps y magnats s'inclinan davant del gran personatge, y tothom se'n torna á anar exclamant:—Ja hem vist al Papa!

L'equivocat pelegrí vol riure pero s'aguanta. —¿Lo Papa?—Si: aquest vellet de figura venerable que 'ns han mostrat. Ara torna al seu palau.—¿Palau?—¡Vaya! Es aquest gran edifici de la dreta de la plassa....—

Al sentí aixó 'l pelegrí alsa 'ls ulls al cel, los baixa y parlant ab si mateix, va dihent aquestas paraulas: —¡Tancat en una presó!... ¡ferros en sas mans sagradas!... ¡viure de la caritat!... ¡centinellas!... ¡llits de palla!...—

C. GUMÁ.

CARITAT CRISTIANA

Sr. Padre: déjeme ozté aunque sólo sea pa roer los güesos.
—No, hijo, imposible: estás muy flaco y te marearías

LOS OBRERS DE LA PELEGRINACIÓ

RA com ara, la qüestió s'presenta d'aquesta manera: ¿Es obrera de debó la pelegrinació que va á Roma?

Los organisadors diuen que sí; los aixalabrats asseguran que no.... y 'l públich imparcial se troba sense saber á quina carta quedarse.

Pero, aném á veure ¿per qué no poden ser obrers los pelegrins?

Los católichs espanyols venen anys há perseguits per la desgracia. Degut á causas que ningú s'explica satisfactoriament, no poden

aquests senyors donar un pas, ni realisar un fet que no siga posat en quarentena.

En tot lo que projectan, combinan y portan á cap, s'hi ha de veure sempre trampa y adulteració.

¿Celebran una festa, animada per un concurs numerós y entusiasmata? Son quatre senyors que han pagat lo gasto, llogant una dotzena de comparsas que aplaudissin.

¿Fan una professó concorreguda? La majoria dels que hi assistian eran socios de societats de ball, que per lluhir y fer taral-la no han vacilat en agafar l'hataxa y anarse á passejar per aqueixs carrers.

¿Envian una exposició als poders superiors demanant tal ó qual cosa, y apoyant la petició ab tantas ó quantas mils firmas? Son firmas falsas, de criadas de servey, de menors d'edat, dels párvuls de las sévas escolas....

Ara ha passat lo mateix. Organisan una gran pelegrinació obrera á Roma, y la premsa impia surt ja ab la cansó de que aqueixs obrers no son auténtichs.

¿No? Donchs jo dich que sí. Y no es pel gust de dirho y de quedar bé ab tot aquesta colla de senyors que ara manan, sino perque aixis ho crech y perque hi adquirí del obrerisme de la pelegrinació probas palpables.

En primer lloch, ¿no es católica la pelegrinació? ¿no son católichs los que la organisan?

Donchs si ells diuen que aquesta excursió á Roma es obrera, ho hem de creure á ulls cluchs.

Lo seté manament de la lley de Deu diu: *No mentirás*. Si la pelegrinació no fos obrera ¿s'atrevirian los seus capitans á afirmarho, infringint de tan lamentable manera un dels més importants manaments del decálech? Pel mer gust de donar barnís treballador á una idea seva ¿gosarian á pecar ab tanta sanch fieda?

Pero aixó encare es lo de menos. Los manaments de la lley divina se compleixen ó no, segons los cassos y la importancia del negoci. Per xo hi há 'l confessorari y 'l sagrament de la penitencia: per arrepentirse dels pecats comesos y dir que no s'hi tornarà més.

Lo que m'dóna la convicció de que la pelegrinació á Roma es obrera, son las confidencias d'un qu'está en l'intrigulis de la combinació y viu, com si diguessim, entre 'ls bastidors d'aquest teatro.

—No ho dupti—m' deya 'l fulano aludit, contestant á observacions mevas:—la pelegrinació es obrera de debó, sino en absolut gran part d'ella.

—¿Cóm s' ho han arreglat—preguntava jo llavors—pera reclutar tota aquesta massa treballadora?

—Acudint á varios sistemas, segons las localitats y las circunstancias. Los obrers de la pelegrinació s' divideixen en una pila de classes: hi ha rifats, rifadors, desesperats, obedients y treballadors voluntaris auténtichs.

—¿Quins son los rifats?

—Los que van á Roma gracias á haver tret un passatge en un dels números sorteigs que al efecte s' han celebrat aquests dias.

—¿Y ls rifadors?

—Aquests ja la saben més llarga. Los rifadors son treballadors aixerrits que s' han rifat al amo. Volian anar á Roma per corre món y apendre alguna cosa, y han fet veure qu' eran be-yatos, que de bona gana farian lo viatge si tinguessin medis y no haguessin d' abandonar la familia... y l' amo eternit, con-mogut, los ha sufragat lo passatge, comprometentse també á pagar lo seu jornal durant lo temps qu' ells sigan fora.

—¿Quins son los desesperats?

—Los que, no tenint feyna ni sabent que menjar, s' han pres-tat á anar á Roma, com haurian anat á Montserrat ó la Font trobada si algú ls hagués convidat á anarhi.

—¿Y ls obedients?

—Traballadors práticos que veient cóm marxan avuy las cosas y comprenant que l' seu principal s' enfadaria si s' hi negavan, s' han deixat pagá l' viatge per no perdre la feyna... y passejar uns quants dias.

Al arribar aquí lo méu confident callava com si dongués per acabadas las sevas revelacions; pero jo m' vaig recordar que de la classificació feta encare hi faltava un grupo.

—Escolti—vareig dirli:—¿Y ls treballadors voluntaris au-téntichs de que m' ha parlat, quins son?

—Ah!—va contestarme l' home, somrihent: encare que poch, en efecte n' hi ha alguns; dos ó tres.

—¿De veras? ¿De quin ofici fan?

—Son obrers d' una fábrica d' escapularis.

FANTÁSTICH.

ORTIGAS

La pelegrinació obrera alguns l' han feta pel gust de poder dir que aquí á Espanya los obrers son uns llanuts.

Los pelegrius que avuy corren valen tots tan poch diners, que ab gust avuy *La Campana* ne regala un reguitzell.

Los obrers de pega s' troban marcats ab una creu tots, com los pobres bens que portan á matá al escorçador.

Los pelegrius que ara s' venhen per cert carbassas no portan; pero van ab pelegrius que n' trajinan de molt grossas.

Quan tot bon espanyol plora las desdixas de la patria; puig la miseria espantosa ja ensenya sa horrible cara y los pobres jermans vostres moren de fam aquí Espanya: vosaltres per demostrar que no teniu cor, ni entranyas, insultant á la miseria y escarnint á la desgracia, aneu... ¡aneu, pelegrius, á donar diners al Papa!

FRANCISCO LLENAS.

PELEGRINADAS

Molts dels pelegrius, qu' esperant l' hora d' embarcar-se, passejavan la mandra pels carrers de Barcelona, com qui no fá res se deixaren caure per las vias afuents al carrer de Trenta-claus.

—Me sembla que no anem bé—deya un d' ells.

Y un altre li responia:

—Fuig tonto. ¿No sabs que diu lo ditxo? Per tot arreu se va á Roma.

A una pentinadora li van preguntar:

—Y donchs Angeleta ¿qué no li agradaria anar á Roma.

—Prou, prou...

—Que vol dir ¿que no te diners?

—Perdre la parroquia es lo que m' faria por, que de quartets, una noya com jo, en una pelegrinació, encare n' avansaria.

Lo bisbe de Cádiz va dir als pelegrius:

—Cás de que siguen insultats, sapiguen morir per Deu, per la patria y pel Papa.

Mes de un mossén dirá sens dupte:

Vosaltres moriu, que nosaltres ja procurarem viure ab l' es-queña dreta.

Sembla que l' marqués de Comillas, qu' es qui mes s' ha distingit en l' organizació de la pelegrinació á Roma, está resolt á demanar á Lleó XIII que s' digni benehir als accionistas de la Companyia Trasatlántica.

Y á veure si de aquesta manera logrará tenirlos una mica contents.

Impossibilitat de pagar dividendos en diners, procurará pagarlos en indulgencias.

Un pelegri, per por de marejarse, va emprendre l' viatge per terra.

Pero en lo mateix vagó hi anava la neboda de un rector, qu' es per cert una xicoteta verdaderament encantadora, y al pelegrí no sabia ló que li passava.

Las tentacions de Sant Antoni van ser menos tremendas que las qu' ell va tenir que suportar durant tot lo viatge.

Y l' pelegri deya:

—Ara comprendh que per mar, no m' hauria marejat tant.

Algunas marquesas, condesas y baronesas forman part de la pelegrinació obrera.

Lo que haurian de fer aquestas senyoras es anar un any seguit á treballar á la fábrica, y després de veure l' pá que s' hi dona, tindrian ocasió de coneixer si ls mals que afigeixen á las classes proletarias, se curan anant á la pelegrinació.

Un any de respirar l' atmósfera de una quadra de telers y no crech pas que ls quedessin gayres ganas de anar á Roma per la penitencia.

Los valencians obsequian á Lleó XIII ab un retrato pintat al oli que representa al Papa sentat al trono y ab las mans emmanilladas.

Ab una mica mes, per ferli mes honor, lo vesteixen de presidari.

No seria mal que Lleó XIII correspongués al obsequi ab un altre quadro en lo qual los católichs valencians hi estiguessin representats figurant un remat de bens.

Se necessita ser molt bé per figurarse que l' Papa está emmanillat. ¿Cóm s' ho faria, si aixis fos, per donar la benedició á aquesta colla de beneyts?

Los pendóns al entrar á Italia pagan drets de Aduana. Y ls rosaris y medallas procedents de Roma, pagan també drets de Aduana al entrar á Espanya.

A drete lley haurian de pagar drets fins los pelegrius un per un, tan al entrar á Italia com al tornar á Espanya.

Y aquests drets, en tot cas, deurian regularse per la partida del aranzel, corresponent á la *llana en brut*.

Los pelegrius de Catalunya y de las provincias del Nort havian de marxar lo dimecres; pero tot de un plegat se va resoldre que no s' embarquessin fins al dilluns próxim.

Ells si qué podran dir que han sigut pelegrius de *segunda mesa*.

Lo rector de un poble, desesperat perque cap dels seus feligresos s' alistava per anar á Roma, s' enfilá á la trona y digné:

—Germans meus: no passa dia sense que rebí cartas, dihent-me:—¿Y donchs, qué fá l' poble de vosté? ¿Quants pelegrius vindrán?—Y per lo que vaig veient quedaré ben mal ab els meus superiors. Ja sé lo que m' direu: que las cullitas no van bé, y que ningú té prou diners per costejar ell sol lo viatge. Pero no hifa res: allá ahont no arriba un sol poden arribarhi molts. Per lo tant, reuniuvos, preneu un joch de cartas, poseu un duro per barba y feu un as d' oros.

D. Jaume, sí, que ho va entendre.

Lluny de acompanyar, com molts altres bisbes, al seu remat espiritual afrontant totas las molestias del viatge, molts dias avants de la pelegrinació, va pendre l' tren, dirigintse á Roma ab tota comoditat.

Me sembla á mí que al bisbe de Barcelona si una cosa hi ha al mon que l' molesti es lo *tuf de llana*.

La majoria dels pelegrius pertanyen á las honradas massas carlistas. Ab la cara se ls coneix. Per tot arreu se venhen tipos de cabecilla y de requetés. Ab mes gust cridarian ¡Viva Carlos VII! que ¡Viva l' Papa-Rey!

Y si obstant, la pelegrinació ha sigut organizada pels bisbes que cobran sou del Estat y per alguns magnats de la mesticeria que acatan pel compte que ls té, la monarquia restaurada de D. Alfonso XIII.

Aquests encare que tinguin diners, no tenen massas.

Y si fos cert que l' objecte polítich de la pelegrinació s' encamina á lograr que Lleó XIII recomani als católichs espanyols que prestin acatament á las instituciones, de la mateixa manera que temps enera recomaná als francesos que acatessin á la República, aquest objecte haurá de quedar per un altre dia.

Síntesis de la pelegrinació: los mestissos pagan y ls car-lins manan.

Transcrich lo següent anónim contingut en una targeta postal que varem rebre l' altre dia:

«CAMPANA DE GRACIA.—BARCELONA.—¿Con esas se descuelga Vd., *Campana de Gracia*? ¿Pretender ridiculizar á los obreros de todas las artes y oficios de España por el mero hecho de formar parte en la primera peregrinación á Roma? Sepan Vdes. señores, que ahora no se trata solo de ridiculizar á Católicos catalanes. Si estos no han tenido alma para hacer saltar los sesos á cuantos forman parte de esa asquerosa publicación, la tendremos si lo repite.

TRES ARAGONESES.

«Cuidado con caricaturas y demás.»

Ja veuen. si tenim motius per estar estamordits. Estem que no sabem com agafar la ploma. ¡Tres aragonesos se ns han de menjar crusos!... Unicament ens consola la idea de que tal vegada no s' hi atreviran á pensar que trobarian la nostra carn una mica massa dura.

LA PELEGRINACIÓ

Per mar s' allunyan los barcos, per terra marxan los trens; los wagons y las bodegas de pelegrius van tots plens.

Aquells pobres se marejan, aquets no poden dormir; per ná á Roma á veure l' Papa, ja se sab, s' ha de patir.

Los pastors que ls dirigeixen ab serafich interés no permeten que descansin ni que s' distreguin en res.

Ara s' ha de di l' rosari, ara es hora de resar, ara una estona de missa, ara un rato de cantar.

D' aquí aquí un xiquet de plática avants de dinar, sermó; més tart exercicis místichs; després de sopá, oració.

Los pelegrius, resignantse y obehint com bons cristians, al arribá á Roma s' troban un cap com uns tres quartans.

¡Quinas carotas més tristas! ¡quins semblants més compungits! Semblian gallinas mulladas ó comparsas mal vestits.

Sort que al últim son á Roma y ab un dia s' referarán...

En marxa... ¡Ruja el infierno!

y además ¡brame Satán!

Com un remat que s' desborda d' un vert camp en los confins, així en la Ciutat eterna penetran los pelegrius.

Uns buscan una posada, altres buscan una font: aquets badallan de gana, aquells badallan de són.

¿Ja han restaurat los estómachs? ¿Ja están frescos y contents?

Pues á passejar per Roma y á veure l' seus monuments.

¡Ab quin pam de boca oberta van per aquells andurrials, contemplant restos de temples y lápidas sepulcrales!

L' arch de Septimio Severo, la estatua de Nerón,

los Termas, lo Colosseum... ¡qu' es bonich, vatia l' mon!

Per fi ve l' dia solemne, lo moment més important,

l' hora felis y anhelada d' aná á veure l' pare Sant.

UN QUE S' HA QUEDAT EN TERRA

Dadas sas aficions tan santas y peregrinas, ell hi hauria hagut d' anar com á bisbe de Melilla.

mats los confreres que molts d'ells volen donarse de baixa. Es de advertir que un dels obrers de camama designats pel rector, te botiga de cerraller y que l'altre es germá del arcaldé. Los trenta manxegos que 's gastan per un viatge de recreo ¿seria capás lo rector de donarlos per satisfacer una necessitat verdadera? Sobre aquest assumpto ell mateix té la paraula: que s'enfili al cubell mistich y ho digui.

Vilafranca del Panadés.—Lo Bobo vá atropellar á dos marxants ambulants que per ser mercat s'havian instalat á la Plassa. Ab tot y haver pagat la quota que 'ls exigi l'agutzil, sigueren objete de malas paraulas propias de un carreter y hageren de veure com á puntadas de péu la primera autoritat de la vila 'ls desfeya la parada. Y encare no content ab aixó, després els clavá una multa. Son molts los que 's preguntan, si Vilafranca, en lloch de ser una població del Panadés es una tribu de Cafreria.

Llorens.—Després de una llarga temporada passada pel rector fora del poble, ab motiu de haver anat á vendre safrá, aixis que estigué de retorn, organís una professó á través de camps y vinyas, cosa que ningú havia vist may.—Posteriorment organís una rifa per sufragar los gastos de un pelegrí á 2 rals lo bitllet. Quan vingué l'hora de rifar se ficaren los números dintre de una gorra, y sortí l' número 7. Y com cap dels presents tenia aquell número, l'ensotant digué:—Ja sé poch més ó menos qui 'l tindrà: ara no es aquí; pero ja sortirà. Y fins al cap de tres dias no sortí. Y encare son molts los mansos feligresos que 's preguntan si ab aixó de la rifa, l' rector de Llorens se 'ls ha rifat.

Vidreras.—Molt mal humorat está l' home negre d'aquí desde que per Carnestoltas se li disfressaren algunas noyas, lo qual encare no ha pogut pahirho. Lo séu despit pujá de punt al veure que tots los diumenjes de Quaresma 's ballaren sardanas, y no pará fins que lográ la excomunió dels músichs privantlos de ser contractats en altrás poblacions, ab motiu de estarlos prohibit tocar en las iglesias.—Del seu mal génit ne son una proba l' escándol que va moure al mitj del carrer, un dia que devent assistir á un enterro se trobá ab que l' cadáver no estava preparat á l' hora precisa en qu' ell se presentá qu' era antes de la pactada; y lo que féu durant la semana santa ab lo sal-pas. En una casa que tenian la costum de donarli sis ous, aquest any no ni donaren mes que quatre; y ell exclamant:—No vull sentir mals precedents,—los agafá y 'ls esclafá de un á un tirantlos per terra.—Ja veuhem que l' mal humor de aquest home es del color de la séva sotana. ¿Qué fá la majordona que no 'l distreu?

LO ROMEU

—¡Laya, escolta lo que 't dich.
Escolta bé 'l que 't dich, Laya.
Demá de bon demati
té 'n pujas á la porxada,
espolsas per tots indrets

TIPOS DE OBRERS PELEGRINS (Del natural)

¡Vaya uns obrers! De duricias
no 'n tindrán pas á las mans....
¡Y diuhen que 'l dir mentidas
es un pecat dels mes grans!

la maleta y la senalla:
després las baixas aquí,
que prepararem la marxa.
Ténme á punt uns pantalons,
espartenyas, brusa blava,
mitjons de fil de color,
catxutxa, hermillá y corbata
y un mocadoret pe 'l coll
y un de quadros per mocarme.
La maleta l' umplirás
ab lo manteu, la sotana,
lo solideo, 'l barret,
lo coll planxat, las sabatas,
mitjas negras, calsetets,
lo breviari y una capsa
ben plena de rapé groch
del de la gerra dels frares.
La senalla 'ns servirá
per portarhi butifarras,
alguna llesea de pá,
una aumosta d' avellanas
y una botella de ví
de la vinya de las ánimas,
per poguer matar lo cuch
si fessim llargas jornadas.
Tú 't posarás lo gipó
y las faldillas d' indiana,
mocador de seda al cap,
de merino á las espatillas,
y ab la roba de per dins
ben neteta de bugada.
Anirém ab lo carril,
atravesarem la Fransa,
com un marit y muller
qu' acabessin de casarse,
jo vestit de jornalero,
tú modesta y recatada.

Si acás en algún hostel,
degut á las circunstancias
nos trobessim que fem nit
sols y á la mateixa cambra,
ja 'ns arreglarém á estil
de lo que fem aquí á casa
quan venen los forasters
y 'ns omplen quartets y salas.
De tots modos, com que á Roma
ja 'ns benehirá 'l Sant Pare,
dels embolichs del cami
no cal pas que 'n passem ansia.
Are, vésten cap al lit.
...¡Deu te dó bon repós, Laya!

Mossén Silvestre Mollet
vá sentarse á la butaca,
y umplintse 'l nas de rapé
pegant fermas ensumadas,
esbargia 'l pensament
perdut per terras extranyas;
per l' Italia dels amors
y per la Roma dels Papas.

FOLLET.

Próxim á publicarse

PELEGRINS Á ROMA

VIATJE BUFO-TRÁGICH, EN VERS, PER
C. GUMÁ

ILUSTRAT PÉL REPUTAT CARICATURISTA M. Moliné
valdrá DOS rals

Los corresponsals poden desde ara fe 'ls pedidos, que serán
servits per rigurós torn.

CRÓNICA

DOS SUCESSOS

AL parat ha sortit lo govern en l' elecció de la Comissió de senadors que ha de donar dictámen sobre 'ls tractats de comers en projete. De set individuos que componen la citada comissió n' hi ha cinch que son contraris de l' obra de 'n Sagasta y en Moret.

Y en Moret y en Sagasta continuan tranquils com si tal cosa. No 'ls importa res tenir lo pais en contra; no 'ls importa res que tots los productors, tots los treballadors, tots los contribuyents clamín alarmats contra la política económica dels fusionistas, qu' en aquestos temps de desolació y miseria pretenen consumir la ruina de la nació, entregant sense defensa, lo mercat d' Espanya á la producció estrangera: no 'ls importa res, finalment, que la majoria dels Senadors, reunits en seccions, els hi haja inferit la més vergonyosa de las derrotas.

En qualsevol altre pais, en Sagasta y en Moret y tota la cáfila de parents, amichs y coneguts colocats en las més altas esferas de la *desgovernació*, ja haurian dimitit, anantse'n á casa séva, sino contents, resignats.

Pero aquí á Espanya fins las qüestions de dignitat no falta qui las supedita als cálculs positius y á las tretas gitanescas.

Per aixó pretenen que la derrota sufrerta no es encare definitiva, y que la tremenda bofetada que acaban de rebre, no significa res.

LO PELEGRÍ DE LA PATRIA

Va servir sis anys á Cuba,
torná plé d' bonarés
y cregué que al presentarlos
li darian los dinés.
Prou corre las oficinas
d' aquí allá pelegrinant;
sempre reb igual resposta:
—Torni á passá 'l mes entrant.

Y 's prenen temps perque contan que ab promesas y afalachs podran enbescar á alguns senadors que avuy se 'ls mostran contraris, convertintlos de nou en dócils instruments de las sévas pretensions contra 'ls intereses del pais. Dispostos están á apurar tots los recursos de la corrupció per seduhir als que 's mostran més débils y mes propicis á girarse. Per lograrlo no repararán en medis.

Creuhen además, que 'ls conservadors, á última hora amaynarán en los séus bríos. Están convensus de que al nombrar á la comissió van excedirse y que en lo successiu procurarán atenuar l' alcans de la séva actitud oposicionista. Suposan que actualment l' herencia inmediata del poder seria per en Cánovas una carga insuportable, y que ab més seguretat, ab més desembrás y ab menos conflictes podrá gobernar de aquí algun temps, quan los tractats en projete sigan un fet consumat y sense esmena possible.

Y la veritat es que la qüestió de si 'l pais productor se salva ó s' ensorra, está pendent avuy de la conducta que observin los conservadors. Si aquests olvidan lo que 'l pais reclama y 's prestan á fer una de aquellas farsas en que tant abunda la política espanyola; si en l' actual moment crítich y solemne, resulta que D. Práxedes y D. Anton per sota má s' entenen, y 'l primer sacrifica al pais, limitantse 'l segon á fer una parodia de oposició, consentint lo sacrifici, sent aixis que podria evitarlo, llavors quedarán aprobats los odiosos convenis; pero quedará demostrat al mateix temps, que 'ls governs de la restauració monárquica, son totalment incompatibles ab la prosperitat, lo benestar y 'l desahogo de la nació espanyola.

May cap ocasió més propicia que l' actual perque 'ls republicans prenguem posicions dintre del present conflicte. Totas las solucions que poden sobrevenir resultan altament propicias á las nostras aspiracions patrióticas. Si cauhen los fusionistas y puján prementament los conservadors sense que 'ls tractats de comers arribin á aprobarse, quedará descompost per molt temps lo torn dels partits monárquichs, y políticament lograrém afirmar la nostra situació.

Si pel contrari 'ls conservadors fan figa y 'ls tractats de comers s' aproban, llavors veurá 'l pais de ahont li vé tot lo mal, y buscará 'l remey fora de la legalitat monárquica. L' hora haurá arribat de qu' Espanya 's decideixi á mirar per ella, á vetllar pels séus propis interesses, á no admetre per cap concepte imposicions ni ingerencias de ningú y á viure de una vegada la vida de l' honra y de la prosperitat dintre de novas institucions més flexibles, més nacionals y més idóneas que las monárquicas, pera fer pre-

valeixer, sense destorbs ni inútils entrabanchs, las aspiracions generals de l'opinió pública.

Ha arribat l'ocasió de agitar l'esperit públich collocantse resoltament al costat dels productors. Los moments son crítichs, y may s'haurá ofert una circumstancia mes propicia per concentrar la irresistible preponderancia de las solucions republicanas.

La República pel país y ab lo país. Tal ha de ser lo nostre objecte. Mentres los monárquichs fan tractats comercials ab las nacions extrangeras, los republicans hem de realisar un ferm tractat de aliansa ab totes las forsas vivas de la nació espanyola, avuy torpement amenassadas. Qu' en l'inevitable naufragi que s'acosta, tots los espanyols condemnats á anarse'n á l'aygua, trobin la taula de salvació de las institucions republicanas, y tots junts contribuïrem á la regeneració definitiva de la desvalguda nació espanyola.

Lo segon succés de importancia ocorregut durant la senmana que acaba de transcorre, ha sigut l'ingrés de cinch diputats possibilistas en las filas de la monarquia. Avants de donar aquest pas, van demanar consell á D. Emilio, y l'ex-pontífice vá dirlos en una carta:

—Feuvos monárquichs. La evolució possibilista ha terminat. Durant vint anys hem contribuït á afiançar l'actual situació. Feuvos monárquichs.

No s'ha vist may descaro igual ni una burla tan indigna contra 'ls que per espay de vint anys van tenir depositada la séva confiansa republicana y la séva honrada conseqüencia, en las mans del home que avuy confessa que feya monarquia, durant aquest llarch període, en qu' estava cansat de dirlos que treballava solament per la República.

Molt nos ha complascut que á la franca declaració de monarquisme feta pel Sr. Cerelluelo, un diputat catalá, 'l Sr. Junoy, en nom dels possibilistas de Catalunya, haja pronunciat un discurs eloqüent, mantenint ab fermesa las sevas conviccions republicanas. Al costat dels que 's quedan en la República se troba la inmensa majoria dels possibilistas espanyols. Ab los diputats apóstatas, crech que 'ls fusionistas, més que un reforç, adquireixen un verdader destorb.

Pero ha arribat l' hora de acabar de una vegada ab la idolatria castelarista.

En Celluelo va dir:—Nosaltres fem lo que 'ns diu en Castelar.

Y en Junoy li va respondre:—Nosaltres fem lo qu' ell fa.

No es exacte. Los possibilistas republicans no poden fer lo que fá D. Emilio, per quant es una verdadera indignitat sino un absurdó que ratlla en la xifadura, aqueix empenyo de dirse republicá y de llicenciar als republicans que no s'avingan á passarse á la monarquia. Un home polítich que diu una cosa y 'n fa un'altra, no es acreedor á que cap persona sincera, ni cap conciencia honrada li miri la cara.

Los possibilistas republicans, per consegüent, han de renunciar á la inútil pretensió de continuar sostenint aqueixa conducta política de connivencia ab los monárquichs que s' ha vist fatalment coronada per una apostasia escandalosa. Lo descrédit de D. Emilio y 'l fracás de la seva política equivoca posada sistemáticamente al servey dels monárquichs y en contra de las demás fraccions republicanas, constituïxen dos successos que han coincidit y son dead' ara completament inseparables.

Per aixó en Sagasta, ab la seva habitual astucia, va dir al Sr. Junoy:—Tots aniréu venint, quan la patria necessiti de vosaltres.

Lo que necessita la patria, ans que tot, es que desapareguin los corruptors y corromputs governs de la restauració. Es precis apartarse resoltament de la seva influencia mefítica y del seu contacte perillós. May al costat d' ells, sempre al seu davant han de trobar-nos, en nom de la patria que agonisa á las sevas mans y en nom de la democracia qu' ells falsejan, escarneïxen y desacreditan.

Los possibilistas poden tenir vida propia y capital importancia, curantse desd' ara de tot mal recort castelari, y buscant ab verdadera fe lo seu lloch, en la dreta del gran exércit republicá. Dintre de aqueix exércit, sustentant solucions prácticas, gubernamentals y conservadoras, poden prestar valiosos serveys á la causa de la República.

Considerinlo y resolguin prompte. Tot ressabi castelari que conservessin seria sospitós pels republicans y botxornós per ells.

No serian monárquichs; pero pel cas com si ho si-guessin, perque tothom veuria en ells als *suissos de la monarquia*.

P. K.

ESTOCADAS SATÍRICAS

—Lo panxa-contenta Emilio y aquell senyor del tupé després de passar la estona prenent polvos de rapé,

com que la situació queya y li faltava un puntal, com á puntal van posarhi lo sufragi universal.
—Si; pero 'ls més curts de vista clar van veure tot seguit qu' era aquell ditxós sufragi... ¡un sufragi sufregit!

*

—Los esbirros de la *fulla*, per més que están ensopits, plens de rabia persegueixen als periódichs aixerits. A la juventut pretenen apartar de tot perill y sent «*pares de familia*» algun d' ells no té cap fill.
—A n' aquests pares rabiosos, que ab sa haba tant mal fan, per curarlos de la rabia jo 'ls duria á n' en Ferrán.

*

—Tenim certas confrarias, en aquest tranquil país compostas d' uns joves místichs que 'n diuen de Sant Lluís. Ells desfán pessas y dramas d' un modo lo més salat, puig las *damas* supremeixen per temor de fer pecat.
—No ho creguis: tots aquests cómichs místichs, místichs y molt nyaps, si supremeixen las *damas* es per por... de gastar naps.

*

—Alguns *neos y carcundas* enemichs de tot progrés fa temps que, ab hipocresia, van per conquistá 'ls obrers. Y 'ls que d' amagat, (tal volta,) fan fé á molts actes ruhins, després fan den mil esforços per ferlos ser pelegrins.
—Donchs, si alguns obrers fanátichs no posan ¡ay! reflexió, treballant per l' Anarquia... ¡portarán la Inquisició!

FRANCISCO LLENAS.

N Pere Antón Torres s' ha fet conservador.

També s' ha fet conservador en Lluís Felip Aguilera, que pochos anys atrás blasonava de republicá.

Aixó vol dir que 'l barco de la fusió corre perill.

Y ja se sab que dels barcos amenassats de anarse'n á pico, 'ls primers que 'n fugen son *las ratas*.

—¡A Roma per tot!...—diühen los pelegríns més tremendos.

Escollin: ¡y si al arribar á Italia, se 'ls enfilan al cap las escurrialas de canadella, 's desmandan, y 'ls italians els hi donan la gran tunda?

No importa: ells podran dir com avants de marxar: —¡A Roma per tot: fins per tunyina!

Resulta verdaderament cómich lo que succeïx en las Corts quan algun conservador se proposa atacar al govern per lo de Melilla.

Tot seguit surt en Sagasta y treu á colació 'l nom de 'n Martínez Campos, lo qual basta y sobra perque 'ls conservadors se resignin á fer muixoní.

Ab aixó se demostra que l' héroe de Sagunto serveix per tot.

Com á guerrero, com á diplomátich... y com á *tap de suro*.

Se calcula que las sumas que 'ls pelegrins espanyols deixaran á Roma no baixaran de cinch millions de pessetas.

—Deu mantingui la llana—dirán los súbdits del rey Humbert, al embuix car la major part de aquests pistrinchs.

Y quan los pelegrins cridin ¡Viva 'l Papa-rey! Ells podran respondre: —No: ¡Viva 'l Papa-dinero!

En la carta de 'n Castelar, s' hi llegeix lo següent párrafo:

«La monarquia, fentse democrática, es la fórmula de la present generació.»

¿La fórmula?
Ara entench perque alguns possibilistas s' han de-

A L' ANADA

—¡Ah salau! Venrém lo Papa, anirém allá hont voldrém, escorcollarém tot Roma... ¡quina taral-la farém!...

A LA TORNADA

—Se m' ha extraviat la maleta, no hi menjat bé, no hi dormit... Vaja 'm creya que aquest viatge fora molt més divertit.

ESPANYA É ITALIA

—Jo t' envio pelegrins.
—Jo 'ls rebo de bona gana.

—Y apesar d' aixó, ja ho veus...
¡no dona 'l comers de llana!

clarat monàrquichs. Al llegir aixó de la fórmula, s' han figurat que 's tractava de una fórmula de cuyna.

A pesar de la castanya formidable que ha rebut en Moret, s' aguanta en lo ministeri, sense ferne cas. Está vist: no hi ha res mes pesat que un home lleuger.

Entre 'ls senadors cataláns que no 's van pendre la pena de anar á Madrid, ab tot y la gravetat de las circunstancias, s' hi contan D. Manuel Girona y don Joseph Vilaseca y Mogas.

Del primer no ho extranyem: si 'ls tractats de comers en projecte resessin alguna cosa ab los estanchs que té baix la seva protecció, de segur que hauria anat á Madrid hasta á peu coix sino hagués trobat tren disponible. Ara, per lo que respecta als interesos de la producció nacional no val la pena de inco-mo-darse.

Per lo que respecta al Sr. Vilaseca, la seva apatia resulta verdaderament incomprendible.

A no ser que en sa condició de advocat consideri la causa del treball nacional com á una causa de pobre, digna sols de ser defensada pels lletrats pipiolis, ins-cris al torn de ofici.

Si es aixís farà molt bé en no sollicitar may més la investidura de Senador.

Los pelegrins de Madrid van ser xiulats al passar per Andújar.

Y 'ls de Valencia, avants d' embarcarse, ván ser objecte de una manifestació hostil, repartintse gran cantitat de xufias.

Los que creyan que aixó de la pelegrinació acabaria com lo rosari de l' aurora han de confessar que s' han equivocat.

No hi acaba: hi comensa.

L' endemá de la derrota del govern en lo Senat, anava en Sagasta pels corredors ab una caixa de lleminaduras, repartint bombons als Senadors.

—Son pels amichs—deya.

Está bé: que llepin mentres pugan. De totas maneras després de las dolsors, venen los cuchis.

XARADA

En son género m' agrada á tersa molt en Total: canta ab gust y dos-girada y es sa veu tan ben timbrada que hasta per l' hu-canto val.

ENRICH BAUSA.

TRENCA-CLOSCAS

D. JUAN SAEZ ESTHER

Formar ab aquestas lletres lo titul de un drama catalá.

PASCURRIS.

CONVERSA

- ¿Cóm segueix la téva dona, Simón?
- Cada día més malament.
- Home ¿perqué no l' envias á fora? Potsé aixís se curaria.
- Pero si ja hi es....

—Ah, sí... ¿Ahont?
—Ja veurás, búscalo, qu' entre tú y jo ho havém dit
MARIANO DE GRACIA.
GEROGLIFICH
X
d d d
FIN
I
LIRA
TI
J. FELIP DURBAN.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadáns V. Roig y V., J. Vilanova D., F. Barba, G. Vidal, J. Ferreras de P., A. Petit Pigrau, P. Giró y B. de V., Japet Figueras, Pere Brunet, En Puchan, Joanet de Caldetas, Q. B., Jacinto X., Cap de Cindria, Guizais y Garseta, J. C. J. Moré, Chillet, J. Formal, Trin quitilla, S. Truyols, J. Bagañá y S. Mariano de Gracia y Petit Viola: Lo qu' envian aquesta setmana no fa per casa.

Ciudadáns Gracia, Tursol y Ladio, F. Aber y Coll, Emilio Serraf, Un Barceloni, Noy de Sans, F. de la Rosa, Pepet P., J. C. de P., Ton Pañeru, A. de Moragas, Eudalt Sala, Jaume Padró Un Gracienc, Aguilera, Nas de Vicari, Cassa-aranyas y Salabrugas:—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá A. del Corral: Gracias per la bona intenció; pero de dit periódic no 'ns convé ni parlarne.—Japet de l' Orga: Li agrahim los datos y li estimarém molt que 's completi.—Lomás A.: No 'ns va prou bé.—J. Escachs y Vived: Ho trobem fluix.—J. Bima: Idem.—E. Romá Antich: Lo mateix li dihém.—N. Mil gracias.—J. Bover Casellas: No brilla 'l sonet per la seva facilitat.—B. C. (Caldetas): Ja n' hi ha prou ab lo consignat.—Roteri: Alguna cosa s' aprofita: tot no pot ser per massa vert.—J. Erepmas: No 'ns acaba de fe 'l pes.—J. Sallen-tay: Los versos son molt rípiosos.—Victorio Otero: Ja comprendrá vosté que no tenim espay per entrar en pormenors.—F. Comas Puntí: Lo de aquesta setmana no 'ns agrada prou.—A. de Moragas: Va bé: Gracias.—Xavier Alemany: Idem idem.—J. Uson: L' assumpto es massa des-carnat.—R. Mauri: ¿Vol dir que la vista no será á porta tancada?—J. de Koci: No fila prou bé.

LOPEZ, editor.—Rambla del Mitj, 20.

A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63.—BARCELONA

MIRANT COM MARXAN

—¡Anéu, obrers de camama!
¡anéu pel mon passejant!

Los treballadors de veras
que badallin mentres tant.

